

POSUDEK
vedoucího magisterské práce

Jméno studenta: **Vlastimil Dubský**
Název magisterské práce: **Anton Szandor LaVey**
a moderní satanismus
Rok: **2006**
Vedoucí práce: **PhDr. Zdeněk Vojtíšek**
Termín odevzdání posudků: **31. 8. 2006**

Téma, cíl a stavba práce

Magisterská práce Vlastimila Dubského pojednává o satanismu v jeho laveyovské podobě. Klade si za cíl o tomto satanismu objektivně informovat, a pomoci tak odstraňovat nevědomost a předsudky, které se o satanismu ve společnosti vyskytují. Postupuje přitom logicky a přehledně: nejdříve podává „prehistorii“ satanismu, pak se soustředí na téma magie a ve druhé části se zcela věnuje osobě LaVeye, jeho Církvi Satana, jejím ritům atd. Práce je tedy tematicky ucelená a míří k cíli, který si autor stanovil.

Je pochopitelně dobré, když je autor k psaní diplomové práce co nejvíce motivován. Je také dobré, když se pokouší s jistou vášní odstranit předsudky. V případě Vlastimila Dubského ale tato vnitřní motivace bohužel způsobila, že deklarovaný cíl objektivního popisu nebyl splněn. Nevadilo by, že Dubskému je zjevně satanismus sympatický (str. 2), ani to, že prací probleskuje jeho vlastní, hermetický obraz světa (nejvíce na str. 85). Horší ale je, že student občas má tendenci satanismus nebo LaVeye hájit (a to i v případech, které nelze jednoznačně prokázat ani vyvrátit, např. v případě LaVeyových údajných sympatií k nacismu – str. 70), bojovat za čistotu satanismu (ve 4. kapitole „Co není satanismus není“ – což je ovšem objektivně velmi těžké rozhodnout) a hlavně že mu jeho sympatie k satanismu brání v odstupu od tématu, v jeho kritickém posouzení a ve vnímání satanismu jako fenoménu v kontextu jiných společenských fenoménů. Práce tak neobsahuje nic, co by satanismus sám o sobě neříkal nebo co by mu mohlo posloužit jako reflexe. Toto všechno znamená minutí cíle objektivního popisu. Činí to z magisterské práce naopak práci silně angažovanou a apologetickou.

Věcný obsah a přínos

Práce Vlastimila Dubského má kompilační charakter. Bohatě čerpá z Messadiého, Cavendishe a di-Nola, ve druhé části pak z Veselého a při popisu Církve Satanovy, její etiky, ritů, struktury apod. pochopitelně ze samotného LaVeye. Je jistě dobré, že informace těchto autorů shrnuje do přehledného celku, ale je nutné říci, že celá diplomová práce pak bohužel nepřináší nic nového, co bychom se nemohli dočíst jinde. Nepřináší dokonce ani téměř žádnou reflexi těchto pramenů – student Dubský je pouze zpracovává, nekomentuje je, nepolemizuje s nimi, neklade jejich stanoviska (snad s výjimkou exkurzu k Frazerovi) do protikladu ke stanoviskům jiných autorů ani ke stanoviskům vlastním. Nechuť autora ke kritické reflexivní práci je vidět např. i v tom, že zcela bez komentáře ponechává nejednotnou terminologii (na některých místech je např. pro totéž používán pojem „jeskyně“, na jiném „sluj“).

O výběru toho, co do svého přehledu diplomant zařadil, by se mohla jistě vést diskuse. Musím přiznat, že např. relativně dlouhé pasáže o Janě z Arcu nebo templářských rytířích byl považoval spíše za nadbytečné. S moderním satanismem souvisejí pouze volně.

Mezi faktickými informacemi nenalézám mnoho chyb, snad jen nepřesnosti (vznik svobodných zednářů spadá až do novověku, ve 4. století těžko můžeme hovořit o inkvizici apod.), způsob podání těchto informací je však často problematický. To je dáno skutečností, že knihy Messadiého, Cavendishe, di-Nola ani Veselého nejsou akademické, ale populární.

Používají proto – a student Dubský s nimi – četná zjednodušení, odlehčující styl a nadsázku. Jejich cílem je zaujmout a přesvědčit čtenáře a o totéž – jak už bylo řečeno výše – po pokouší i student Dubský. To činí z magisterské práce čtivé povídání, které se nevyhýbá citům a je i kořeněno historkami. Akademickým účelům je to ale na škodu.

Na druhou stranu je třeba upozornit na to, že při zpracování tohoto tématu si student Dubský nemohl literaturu příliš vybírat. Zdá se, že opravdu poctivě načetl vše, co v češtině je dostupné, a že se obohatil i některými cizojazyčnými publikacemi. I na práci s literaturou je vidět, že student vzal svůj úkol opravdu vážně a pracoval důkladně. Některé pasáže zaslouží ocenění: hezky je zpracován oddíl o satanském umění, velmi zajímavé jsou poznámky ke vztahu satanismu a novopohanství apod.

Forma práce

Diplomová práce studenta Vlastimila Dubského splňuje všechny formální požadavky, které jsou na takové práce kladeny. Rozsah vyhovuje, zpracovaná literatura je odpovídající, má anglické resumé, bibliografické údaje jsou v pořádku a čtivost práce zvyšují i přílohy. Odkazy jsou ovšem někdy nepřesné, což je důsledek Dubského kompilačního přístupu (příklad za všechny: na str. 49 je odkaz na Messadiého, ale informace zjevně pochází také od Cavendishe na jeho straně 144). Dubský poměrně málo cituje, autory vždy raději převypráví, což je také z akademického hlediska problematické. Diplomová práce má odpovídající grafickou úpravu, ale obsahuje poměrně hodně překlepů a vynechaných písmen (dokonce i případě autorů – např. Gilmore, Barton, záměna Koukolíka s Matouškem). Je bohužel také znehodnocována častými autorovými pochybeními v pravopise joty a ypsilon.

Hodnocení

Student Vlastimil Dubský učinil během svého psaní diplomové práce značný odborný (ale pravděpodobně i osobnostní) pokrok. Kvalita odevzdané diplomové práce je naprosto nesrovnatelná s jeho prvními pokusy. Rád bych ocenil také studentův poctivý přístup i snahu učit se. Zdá se mi ale, že výběr tématu, které je autorovi blízké, zapůsobil nakonec kontraproduktivně a že studentovo dílo negativně poznamenal. Přes všechny sympatie tato práce tedy nemůže být hodnocena lepším stupněm než „dobře“. Činím to s nadějí, že při obhajobě student komisi přesvědčí, že si zaslouží o hodnocení přece jen ještě o stupeň lepší.

Zdeněk Vojtíšek